

[Alvilda Larsen.]

det, såvidt jeg kan se — at centralfyrede ejendomme skal have en større lejeforhøjelse end andre. Findes denne forklaring, vil jeg meget gerne høre den, for jeg har ikke kunnet tænke mig til nogen forklaring på, at centralfyrede ejendomme skal pålignes ekstra 1 pct.

Og yderligere: Hvordan tænker regeringen sig at kontrollere, at stedfundne forhøjelser virkelig trækkes fra? Hvor der findes lejer-sammenslutninger, vil de selvsagt sørge for, at alt går rigtigt til, men hvor der ikke findes sådanne sammenslutninger, hvordan tænker man sig dér at kontrollere, at ejeren underretter lejerne — og gør det rigtigt? Det drejer sig dog om 700 000 lejligheder, som skal have en lejeforhøjelse. Bortset fra at mit parti overhovedet ikke vil være med til disse forhøjelser, burde der efter vor mening findes en bestemmelse, der pålagde grundejerne at dokumentere overfor alle lejerne, hvad lejen var i 1939.

Endelig nogle bemærkninger til ændringerne til paragraffen vedrørende ombygninger, moderniseringerne af de gamle lejligheder. Jeg sagde ved første behandling, at bestemmelsen om, at nævnet skal godkende sådanne ombygninger på grundlag af få generelle retningslinier, ikke var tilstrækkelig; men nu kommer man så med ændringsforslag, der oven i købet mildner bestemmelsen derhen, at dette kun skal gælde for bl. a. de ældste ejendomme. Det vil sige, at en hel række ejendomme bygget efter 1900, og som også er i en miserabel forfatning, kan moderniseres og via en sådan modernisering skaffe ejeren store fortjenester. Kan det være rigtigt?

Jeg vil gerne stille ærede medlemmer det spørgsmål, om de synes, det er rigtigt, at man tillader det, som foregår mange steder — og som jeg f. eks. var ude at se på i lørdags, efter at en lejerforening havde inviteret folketingsmedlemmerne — hvordan en sådan modernisering foretages i praksis. Jeg besøgte en sådan ejendom og så, hvordan en 2½ værelses lejlighed moderniseres. Det går til på den måde, at man installerer et badekar — det er næsten forkert udtrykt, for det var i virkeligheden en mellemting mellem et siddebadekar og en stor håndvask, presset ind i et hjørne — en miniaturehåndvask og en varmtvandshane;

i denne ejendom var der varmeanlæg i forvejen. En modernisering som den, jeg har nævnt her, betyder for lejerne, at deres husleje, som har været på 62 kr. om måneden, altså knap 800 kr. om året, nu forhøjes til over 2 000 kr. om året uden varme. Og det foretages, uden at lejerne spørges, uden at ejeren bekymrer sig om, hvorvidt lejerne er i stand til at betale forhøjelsen, og vel vidende, at lejerne mange gange tvinges til simpelthen at finde sig i dette, fordi de ikke har nogen anden udvej. De kan ikke flytte og kan heller ikke få en anden lejlighed. Er det virkelig tilladeligt, at den slags ting foregår? Eller kan det tillades, at man moderniserer københavnske ejendommers tagetager, der bliver luksuøst indrettet i form af klubværelser til en pris af 36 000 kr. pr. værelse, som skal lejes ud for 300 kr. pr. måned? Skal det virkelig tillades?

Det var de væsentligste af de indvendinger, jeg på mit partis vegne havde at gøre til de to foreliggende lovforslag. Efter vor mening kommer nu en af de vigtigste menneskerettigheder, boligen, til alvorligt at undgælde for følgerne af skiftende regerings forkerte politik. Overfor påstanden om, at staten fattes penge — selvom den nok ved, hvor den kan hente disse penge — eller at befolkningens forbrug er for stort, og at vi ikke kan lave statsfinansiering for byggeriet, vil jeg fremholde følgende kendsgerninger, som modbeviser talen om, at Danmark ikke har råd: statens investering i boligbyggeriet udgør i Danmark 34 pct.; til sammenligning skal nævnes, at den i Holland udgør 76 pct. og i England 78 pct. Tager vi omfanget af byggeriet og sammenligner Danmark med andre lande, kan jeg henvise til, at Norge på eet år byggede 31 000 lejligheder, hvilket svarer til, at vi her skulle bygge 40 500 lejligheder, medens vi det år kun byggede 18 500. Eller tager vi nettonationalindkomsten og sammenligner med andre lande med henblik på, hvad der af den anvendes til boligbyggeri, ser vi, at Danmark ligger helt i bunden.

Vi ser altså, at produktionen af boliger er mindre, at der af nationalindkomsten anvendes mindre til boligbyggeri, og at statsfinansieringen af boligbyggeriet er mindre i Danmark end i de fleste andre europæiske lande. Derfor er spørgsmålet slet ikke, om vi i Danmark har råd til at bygge